

Souhrn z návštěv školních parlamentů

pro potřeby analytické části Strategického rámce
MAP ORP KYJOV – vzdělávání v pohybu

Žákovské parlamenty: ZŠ Šardice, ZŠ Žeravice, ZŠ Svatobořice – Mistřín, ZŠ Moravský Písek

Zpracovali: Mgr. Kateřina Geislerová, Mgr. Tomáš Just

Úvod:

Školní (nebo také žákovské) parlamenty jsou dnes ve školách více méně běžnou součástí organizační struktury. Samozřejmě se v mnoha ohledech na různých školách odlišují. Je totiž v pravomoci školy nejen parlament zřídit, ale také si zvolit formu tohoto nástroje. V praxi to tedy vypadá tak, že na některých školách jsou žákovské parlamenty ryze formální věci, takže vlastně ani žáci školy netuší nebo tuší jen mlhavě, že o něčem takovém cosi slyšeli. Na druhou stranu existují žákovské parlamenty plně funkční a akční a jsou významnými partnery nejen vedení školy, ale také učitelům a žákům. Samozřejmě, že většina reálných parlamentů se nachází někde mezi těmito dvěma hranicemi. Tedy liší se četností schůzek, vedením či koordinací z řad pedagogů nebo člena vedení školy, rozsahem aktivity, mírou zapojení do budování klimatu ve škole a podobně.

Co je vlastně žákovský parlament?

Problematice žákovských parlamentů (ŽP) se dlouhodobě a prakticky věnuje obecně prospěšná společnost CEDU (Centrum pro demokratické učení) <http://www.skolaprodemocracii.cz/>:

Žákovský parlament je skupina volených žáků jedné školy (zpravidla jsou zde zastoupeny dvě děti z každé třídy). Od spolužáků ve třídách i učitelů sbírají informace o tom, co by mohli ve škole zlepšit. Na pravidelných schůzkách parlamentu (ideálně každý týden) řeší, jakým způsobem těmto nápadům vyjít vstříc. Spolužáci ve třídách pravidelně informují o své činnosti.

Parlamenty se nejčastěji věnují činnostem, které:

- proměňují fyzické prostředí školy a jejího okolí (vymalování chodby, pořízení šatních skříněk),
- zlepšují atmosféru ve škole (soutěže, pořádání akcí),
- rozvíjí vzdělání žáků (besedy se zajímavými lidmi, exkurze, pořádání výstav),
- podporují charitu (nákup kompenzačních pomůcek pro spolužáka, psí útulek, spolupráce s dětskými domovy).

Žákovský parlament:

- podporuje informovanost napříč školou,
- zvyšuje zájem žáků o školní společenství,
- vede děti k odpovědnému přístupu ke svému životu i ke světu,
- pomáhá jim nabývat dovednosti, které jim umožní podílet se smysluplně na životě společnosti a
- dává jim možnost zažít, že mohou svět kolem sebe pozitivně proměňovat.

CEDU pro školy nabízí metodickou podporu pro zakládání i činnost ŽP, pořádá školení, semináře a vzájemná setkávání parlamentů různých škol.

Dále podle manuálu MŠMT vypracovaném PdF UP v Olomouci Katalog podpůrných opatření <http://katalogpo.upol.cz/obecna-cast/personalni-podminky/12-2-5-koordinator-zakovskeho-parlamentu/> jsou žákovské parlamenty charakterizovány takto:

Fungující parlament ve škole pomáhá následovně:

Podporuje komunikaci napříč celou školou: Žáci ze všech tříd jsou členy parlamentu (tedy svými spolužáky) pravidelně vedeni k tomu, aby vyjadřovali své názory a navrhovali řešení případných problémů či přicházeli s nápady na zlepšení života ve škole.

Podporuje pozitivní klima školy: Žáci a učitelé se stávají jedním týmem, společně usilují o to, aby bylo ve škole všem dobře; žáci realizují své projekty, které zpestří den ve škole zábavnou akcí, mnohdy se zaměří na podporu dobrých vztahů či vzdělávací akce.

Rozvíjí odpovědnost žáků: Žáci si uvědomují, že společně nesou odpovědnost za to, jak funguje společenství, jehož jsou členy, ať už se jedná o školu, či jakékoli jiné prostředí.

Posiluje proaktivní postoje žáků: Žáci zažijí, že ve škole mohou něco změnit k lepšímu, začnou důvěřovat tomu, že jejich iniciativa a aktivita mohou mít praktický dopad na život.

Propojuje žáky napříč třídami: scházejí se žáci ze všech tříd, sdílejí, co se ve třídách děje, hledají společný zájem, spolupracují na školních projektech.

Podporuje rozvoj klíčových kompetencí:

- komunikativních (žáci formulují své myšlenky, vzájemně je sdílejí, učí se aktivně naslouchat a činit ve skupině rozhodnutí);
- k řešení problémů (žáci pojmenují problémové situace a ve spolupráci navrhnou řešení);
- sociálních a personálních (žáci pracují na společném úkolu, vzájemně se respektují, podporují skupinu v dosažení cíle);
- občanských (žáci se zajímají o pocity a názory druhých, nabývají odvahu postavit se útlaku).

Žákovské parlamenty v ORP Kyjov

Dle zkušeností z našeho regionu se školy při činnosti ŽP spoléhají především samy na sebe a své vlastní zdroje.

Parlamenty se scházejí (jsou svolávány) většinou nepravidelně několikrát za rok.

V rámci projektu MAP proběhlo 5 návštěv ŽP ve školách na území ORP Kyjov. Cílem bylo zjistit od žáků a členů ŽP jejich postoj ke stávající situaci úrovně a podmínek vzdělávání formálního na jejich škole i neformálního mimo školu v zájmových kroužcích. Dále pak vytvoření SWOT analýzy, z níž by vyplývalo, co na současném stavu vzdělávání hodnotí kladně, co naopak vnímají jako rezervu a jaké jsou jejich vlastní nápady na řešení a vylepšení situace tak, aby jejich poptávka po kvalitě vzdělávání byla co nejlépe pokryta.

Školní parlamenty - výstupy z návštěv – SWOT analýzy

Cílem nebylo hodnotit ŽP z hlediska vedení ŽP, voleb do ŽP, četnosti setkávání, činnosti, apod., ale brali jsme ŽP jako určitý reprezentativní vzorek žáků, kteří se mohou vyjádřit ke sledovaným oblastem. Samozřejmě, že v případě dlouhodobě fungujících ŽP byla komunikace s žáky jednodušší a výstupy mohly být konkrétnější.

Žáci anonymně hodnotili, co se jim na školství a vzdělávání či jejich škole líbí, nelíbí, popsali nápady na zlepšení.

Na všech pěti školách se objevují témata v následujících oblastech:

- Výukové předměty
- Učitelé
- Prostředí a vybavení školy
- Akce školy
- Mimoškolní aktivity
- Vedení školy a klima školy

Silné stránky - kladné hodnocení:

Z výstupů je zřejmé, že ve sledovaných školách jsou žáci celkem spokojeni s kvalitou výuky a mají dobrý vzájemný vztah s učiteli. Oceňují profesní úroveň pedagogů i jejich lidskou stránku (kamarádský vztah, humor).

Žáci jsou také spokojeni s prostředím a vybaveností své školy, což může svědčit o tom, že se ve škole cítí dobře a bezpečně.

Kladně jsou hodnoceny akce školy, mimoškolní akce (a kroužky), zájezdy a projektové či tematicky zaměřené dny.

Z hlediska atmosféry ve škole žáci zmiňují dobré vztahy, řešení problémů, oceňování žáků ze strany učitelů, možnost zasahovat do dění ve škole a absence projevů šikany.

Slabé stránky a rezervy:

Jako rezervy žáci hodnotili ve výuce příliš jednoduché nebo naopak příliš složité podání látky, málo praktických výstupů pro budoucí život, nedodržování časové dotace (přetahování hodin do přestávek), nedostatek učebních materiálů, případně staré a nevyhovující materiály (učebnice).

Učitelé jsou dle žáků někdy příliš přísní, někdy nespravedliví nebo naopak nejsou dostatečnou autoritou a nepřiznávají svou vlastní chybu. V hodinách je nuda a také učitelé bývají otráveni. Objevují se i vyjádření o šikaně žáků ze strany učitelů a nespravedlivé jednání ve vztahu směrem k žákům - což může znamenat, že učitelé neřeší problémy z pohledu žáků efektivně a spravedlivě. Z pohledu hodnocení silných stránek (viz výše) a vyjádření o bezpečném prostředí ve školách by se dalo usoudit, že se jedná o jednotlivé případy konkrétních učitelů a ne o celkový stav. Zdali tomu tak je nebo ne by se dalo zjistit pouze samostatnou analýzou, což ovšem nebylo cílem tohoto šetření.

V oblasti prostředí školy se žáci zaměřují především na pořádek a čistotu, teplotu, zastaralé vybavení nebo nepoužívání moderních pomůcek, které na školách jsou. Dále žáci vnímají jako rezervy omezené možnosti trávení přestávek - např. nemohou hrát ping-pong, byly zrušeny bufety a automaty na jídlo. Rezervou jsou na některých školách také podoby šaten.

V oblasti mimoškolních aktivit a školních akcí uvádí žáci chybějící osobu psychologa a kariérního poradce, což může vyplývat z toho, že žáci potřebují řešit problémy, s nimiž jim učitelé neumí nebo nemohou pomoci. Dále uvádějí konkrétní chybějící kroužky nebo naopak přílišné zaměření školy na konkrétní oblast (sport).

Nápady na zlepšení:

Tuto oblast žáci zpracovávali ve skupinách. Je zde mnoho konkrétních návrhů pro danou školu, které jsou z hlediska žáků důležité nebo by pro žáky byly příjemné. Některé návrhy jsou méně či hůře realizovatelné (páteční volno, eskalátory, demolice školy, zrušení některých předmětů, zkrácení vyučovacího času a podobně), některé jsou spíše praktické a jejich řešení by mohlo efektivněji a jednodušeji zlepšit komfort žáků ve škole. Přínosné k řešení jsou nápady žáků s návrhem, jak se mohou sami žáci zapojit - např. na zavedení wifi sítě přispějí žáci, na opravu WC nebo šaten přispějeme prodejem výrobků, když už třídíme papír a plasty, chceme třídít i bioodpad...

To, že žáci mohou být skutečnými partnery při vzdělávacím procesu, se ukazuje u návrhů, u nichž je zřejmé, že žáci o školních problémech přemýšlí, mají zprostředkované zkušenosti i z jiných škol a na škole a vlastním vzdělání jim záleží. Také se zde ukazují některé rezervy, které by mohly být pro školu dobrou zpětnou vazbou a ukazatelem, kam směřovat svou iniciativu. Jedná se například o tyto návrhy formulované žáky, které nehodnotíme z hlediska proveditelnosti, ale bereme je jako náměty vycházející ze zkušeností a vnitřních potřeb žáků:

- zavedení moderních metod učení
- naučit děti respektu k sobě navzájem a k učitelům
- umožnit rodičům vstup do výuky
- kroužek pro týmovou spolupráci v týmových hrách
- rozdělené třídy pro kluky a holky
- výuka venku
- doučování zařízené školou
- bezbariérový přístup pro postižené
- řešení krádeží
- volný režim o přestávce
- nepsat testy klima třídy

Poslední uvedené může být výsledkem snahy školy pracovat s klimatem školy a třídy, kdy škola provede sociometrii, ale se zjištěnými poznatky dále efektivně nepracuje. Žáci potom nechápu, proč vlastně testy píší.

Návrhy na další aktivity

Z mapování žákovských parlamentů v rámci projektu MAP vplynuly pro další období návrhy dalších aktivit, které by mohly zlepšit jak fungování ŽP, tak také další zde uvedené oblasti ve školách.

- setkání na začátku školního roku: např. happening, tvůrčí dílna, kreativní zpracování vize vzdělávání na školy. Rozvíjení otázek na téma Co chcete, aby Vás škola naučila a proč? Jak to prospěšně využijete ve svém životě? Až budu odcházet ze školy, chci ... apod.
- setkání s řediteli škol nad SWOT analýzou, jaké plány na základě nich mají, co lze realizovat a jak
- sdílení společných závěrů z návštěv parlamentů všem ředitelům
- návštěva školních parlamentů k tvorbě jejich akčního plánu
- následné návštěvy ŽP a diskuse nad závěry SWOT analýzy (Co se změnilo? Které problémy se vyřešily a které trvají? Co nás ještě napadlo? Co bychom jako ŽP potřebovali? ...)
- zmapovat postoje učitelů a vedení škol k zakládání a činnosti ŽP ve škole
- setkání koordinátorů a členů ŽP v regionu, sdílení zkušeností
- přizvání lektorů a dalších odborníků CEDU ke spolupráci v oblasti ŽP, semináře, konzultace ve školách, společné aktivity ŽP a pod.
- zvážit vznik oblastního ŽP na území ORP Kyjov

Příloha - Výstupy ze SWOT analýzy žákovských parlamentů na 5 školách na území MAP (únor - duben 2017):

Co žáci hodnotily kladně:

Výukové předměty

- čeština, čtení, matematika
- tělocvik a různé hry v něm
- výtvarná a hudební výchova
- prvouka
- angličtina
- písanka
- pracovní výchova, protože vyrábíme zábavné věci

Učitelé

- přísní i hodní, probírání učiva do detailu
- kamarádský přístup
- dobré vzdělání učitelů
- rodilí mluvčí
- vtipní učitelé
- školník

Prostředí a vybavení školy

- čisté prostředí
- zahrada
- moderní vybavení, interaktivní tabule, kopírka pro žáky
- hřiště a tělocvična
- ekoškola
- dílna
- židle ve třídách
- šatny
- nová čítárna
- družina
- posluchárna
- jídlo v jídelně a její vybavení, hodné kuchařky
- sladké občerstvení, koláče
- výzdoba školy, obrazy na stěnách, barevné třídy
- knihovna
- odborné učebny
- jezírko

Akce školy

- výlety
- zájezdy do zahraničí
- škola v přírodě
- když jsou Velikonoce, máme den otevřených dveří a celá škola je krásně nazdobená a jsou tu různé aktivity
- výběr víček a papíru
- projekty (olympijský víceboj)
- sportovní dny
- dny zdraví
- barevné dny

Mimoškolní aktivity

- zájmové kroužky
- sportovní kroužek
- florbal
- baseball
- počítačový kroužek
- flétna
- kroužek konverzace v AJ, NJ, RJ
- výchovný poradce
- kroužek čeština - časopis
- kroužek keramiky

Vedení školy a její klima

- přátelská atmosféra ve škole, dobré vztahy
- není tu šikana
- případné problémy se řeší
- škola se snaží pomáhat těm, kteří na tom nejsou zdravotně nebo finančně nejlíp
- oceňování žáků
- školní parlament

Co žáci hodnotili jako rezervu:

Prostředí školy

- pobíhající pes
- špinavé WC
- zničené lavice
- jídlo v jídelně
- zima ve škole
- zrušené bufety a pamlsková vyhláška, chybí ovoce a zelenina

- společné šatny
- teplota ve škole
- zastaralé pomůcky a mobiliář školy
- není wifi pro žáky
- málo tělocvičných pomůcek
- malé hřiště
- nepomalované třídy
- tvrdé židle
- nepoužívané tablety
- špatně vytřené podlahy
- vybavení fyziky
- šatny
- chybí stoly na ping-pong
- zrušené automaty na jídlo a pití
- chybí skříňky na boty v šatně

Učitelé

- až moc přísní
- neumí si sjednat pořádek
- nespravedliví učitelé
- učitelé nepřiznávají chybu
- učitelé, kteří řvou a nadávají a jsou otrávení
- nudní učitelé, chybí jim smysl pro humor
- šikana směrem od učitelů
- učitelé se nám mohou dívat do věcí
- učitelé o svých předmětech moc neví
- nespravedlivá obvinění
- vulgarity ze strany učitelů

Mimoškolní aktivity

- chybí psycholog a kariérní poradce
- málo zájmových kroužků
- chybí cyklistický a hrnčířský kroužek, volejbal a gymnastika
- moc sportovních soutěží, žádné jazykové
- keramika jen do páté třídy

Výuka

- nepraktické učivo do života
- málo pokusů a příkladů v chemii a fyzice
- lehké učivo
- těžká angličtina
- hodiny zasahují do přestávek
- prvouka
- výtvarná výchova
- domácí úkoly
- chybí ředitelské volno
- výuka začíná příliš brzy
- ruština
- zeměpis
- hudební a výtvarná výchova
- v tělocviku jenom běháme
- moc žáků ve třídě
- musíme mít bílá trička do tělocviku
- roztrhané učebnice v hudební výchově
- učebnice staré až 20 let
- nemožnost výběru druhého jazyka
- povolit rákosku
- nečekaná změna rozvrhu či obsahu výuky
- nedostatek materiálů, jak se doučit látku k testu

Jiné

- není podporován odchod žáků na SŠ po páté třídě
- špatná pověst školy
- inkluze
- nemůžeme chodit do posluchárny
- staré knihy v knihovně, měly by přibýt i nějaké modernější (Harry Potter, Eragon, které by ostatní přivedly ke čtení)
- málo školních zájezdů
- školní řád
- málo chodíme ven
- gumové masky na Mikuláše
- hádáme se
- budou zabaveny mobily na výuku

- nejsou stažené zábavné programy na PC
- vulgarita žáků
- nemožnost vstupu do jiných tříd
- dávání židliček nahoru (otázka hygieny, když poté na stolech jedí)

Nápady na zlepšení od žáků:

- p. učitelé musí vyvolávat děti, které se hlásí, převážně vyvolávají ty, kteří se nehlásí, popřípadě nevyvolávají vůbec
- učitelé musí vyvolávat děti, které mají zvednutou ruku
- škola by mohla otevírat v 8:00
- víc doučování zařízených školou
- noci s Andersenem ve škole i se spaním pro celou školu
- víc akcí jako je třeba dopravní den
- kratší vyučování
- kratší vyučovací hodiny
- více hodin hudebky
- víc hodin výpočetní techniky
- chodit do altánu v přírodovědě
- učení venku
- akce pro menší, častější výlety
- volný režim o přestávce
- více řešit kradení věcí
- víc ovoce i pro druhý stupeň
- lehčí matematiku
- zavést aulu
- wifi síť po celé škole (každý přispěje 50 korun)
- reproduktory a sluchátka ke každému počítači (prodáme výrobky)
- automaty na jídlo a pití (složíme se - 100Kč)
- zavést ve škole bioodpad, protože třídíme jen plasty a papír
- zavést více kroužků (např. keramický kroužek, školní sportovní týmy, pěvecký sbor)
- vylíčit některé místnosti (jídlna, dílna – zde je plíseň)
- měli by se zlepšit záchody tak, že se nebude utrácet za ostatní věci a zaměříme se na ty záchody. Mohlo by se na školní akademii prodávat výrobky, které se ve škole vyrobí
- bude se sbírat železo a jiné kovy, které se následně budou prodávat do sběrných dvorů
- sbírat odpad v lesích
- kroužek vaření od třetí třídy
- mohl by se tu udělat nějaký přístup pro nemocné a postižené
- více výletů

- mikroskop
- školní uniformy
- moderní jídelnu
- zlepšit světla ve fyzice
- aby sem do Žeravic chodily i jiné děti z okolí, protože je to v mnoha případech lepší, jak školy ve městech
- povolení chodit o přestávkách ven a na trampolínu a houpačky
- povolení pouštět dataprojektor s počítačem
- posilovna
- parkurové středisko
- místo sušičů na ruce ubrousky
- aby učitelé chodili včas do hodin a neprodužovali je pak do přestávek
- výtah pro žáky
- kroužek pro týmovou spolupráci v týmových hrách
- bufet
- tablety pro žáky
- vyřadit výtvarnou výchovu
- zrušit hudební výchovu
- používání elektronických prostředků ve výuce
- přidat nové učitele
- aby družina trvala déle
- nepsat testy klima třídy
- ovoce do škol i pro druhý stupeň
- více tělocviků
- do všech tříd dát interaktivní tabuli
- při příznivém počasí povolit vyučování venku
- záchodové prkénko na klučičích záchodech u tělocvičny
- lepší barvy, jsou moc světlé
- kroužek volejbal
- rozdělené třídy pro kluky a holky
- kratší vyučování
- koupaliště, tobogány
- školní bufet
- hezčí třídy (výmalba!)
- keramika na 2. stupeň
- zbořit školu
- hodina spaní
- změnit podlahy

- více PC, více hodin s PC
- kroužek karate
- pomalejší výuka AJ na 1. stupni
- rozdělit skříňky
- srozumitelnější zadání testů
- více hodin AJ na 1. stupni
- výtah ve škole
- zavedení moderních metod učení
- eskalátory
- automaty na geometrické pomůcky
- fungující školní rozhlas
- další 2/více družinářek (aby mohlo být více dětí v družině)
- přírodopisná učebna
- kolárna na kola
- vířivka
- víc hodin tělocviku
- v pátek volno
- výběr z jídel
- hlavní přestávka alespoň 20 minut
- zpřístupnit sprchy v tělocvičně
- děti učitelů studují jinde
- více asistentů (1 na 1 žáka)
- naučit děti respektu k sobě navzájem a k učitelům
- umožnit rodičům vstup do výuky
- bezpečnostní systém

II. Návštěva Žákovských parlamentů 20. 10. 2017

Účastníci: Mgr. Kateřina Geislerová, Mgr. Tomáš Just

Žákovské parlamenty: ZŠ Šardice, ZŠ Žeravice, ZŠ Svatobořice – Mistřín, ZŠ Moravský Písek

1. část – Rozpracování témat ze SWOT analýzy

Návštěvy žákovských parlamentů (ŽP) proběhly v návaznosti na návštěvy na jaře roku 2017. Při prvních návštěvách vznikla zjednodušená SWOT analýza zaměřená na potřeby žáků z jejich pohledu. Při těchto návštěvách jsme na tuto SWOT analýzu navázali. Žáci ze své SWOT analýzy vybrali témata, která jsou pro ně stále aktuální a případně je doplnili tématy novými. Pracovali ve věkově různorodých skupinkách. Výsledky (vybraná aktuální témata) byla zapsaná na společný flip chart, z nich byla vybrána tři nejdůležitější.

V další části hledali žáci možnosti, jak dané téma (problém) řešit, co konkrétně mohou oni udělat. Vzhledem k časovým možnostem se v některých ŽP zpracovalo jen jedno téma, jinde témat více.

Další úkol žáci řešili samostatně v následujících dnech. Požádali jsme je o odpovědi na otázky:

- *Co chceme, aby nám škola dala?*
- *V čem to pro můj život bude prospěšné?*

Také jsme požádali, aby oslovili více spolužáků a všechny odpovědi zaslali elektronickou cestou. Pro každý úkol, který vyplynul ze setkání, byl jmenovitě určen odpovědný člen ŽP.

Cílem setkávání bylo zmapovat potenciál žákovských parlamentů, ukázat členům ŽP možnosti a techniky pro řešení problémů a vytvořit přehled důležitých témat, které žáky škol v regionu trápí. Samozřejmě, že poslední bod se podařilo vzhledem k omezenému vzorku 4 ŽP naplnit jen velmi orientačně.

Témata, s nimiž se pracovalo, lze rozdělit do několika skupin podle zaměření.

Technické

- Zvedání židliček
- Malé porce a kvalita jídla ve školní jídelně
- V jídelně je málo míst, a proto bývají dlouhé fronty
- Chtěli bychom bufet nebo automat na nápoje
- Staré a nepříjemné WC
- Není wifi síť pro žáky
- Je třeba vymalovat některé místnosti ve škole
- Nejsou reproduktory a sluchátka k PC
- V odborné učebně jsou staré lavice – ne příliš příjemné prostředí pro žáky
- Ve škole jsou tablety, které se nepoužívají
- Nevyužívá se (málo se využívá) altán ve školní zahradě
- Na WC nebývá toaletní papír
- Učebnice jsou příliš staré
- Žáci nemohou využívat výtah
- Chceme více používat ve výuce elektronické pomůcky (tablety, kalkulačky apod.)

Pedagogické – týkající se učitelů a vedení škol

- Učitelé neumí vysvětlit látku
- Učitelé neučí respektu
- Učitelé řeší spory mezi žáky nespravedlivě
- V hodinách je hluk – učitelé si neumí zajistit respekt ve třídě
- Učitelé ignorují hlásící se žáky
- Učitelé nemají společná pravidla pro přestávky (myšleno dozory)
- Dostatečně důsledně se neřeší krádeže
- Učitelé přetahují hodiny do přestávek
- Chybí podpora žáků odcházejících na víceletá gymnázia
- Chybí dozory na některých rizikových místech
- Učitelům chybí smysl pro humor (nadhled)
- Učitelé bývají otráveni

Vztahové – mezi žáky

- Chování spolužáků
- Mladší děti dělají hluk a běhají, starším žákům to vadí – ruší je to

Návrhy aktivit

- Chtěli bychom více školních výletů a exkurzí
- Chtěli bychom mít možnost hrát vybíjenou o velké přestávce
- Chtěli bychom kroužky zaměřené na doučování
- Chtěli bychom víc zajímavých akcí pořádaných školou (jako je např. Noc s Andersenem, škola v přírodě...)
- Máme hodně sportovních akcí, ale chceme i akce nesportovní

Závěr

Žáci považují za důležité prostředí školy a technické vybavení, velmi vítají zapojování moderních elektronických zařízení do výuky, ale velmi důležité jsou pro ně také otázky týkající se přístupu a osobnostního nastavení pedagogů. Žáci jsou velmi citliví na způsob, jakým se ve školách řeší případné problémy a upozorňují na malou kompetentnost některých pedagogů v této oblasti. Témata, která jsme zařadili do skupiny vztahů mezi žáky, s tímto úzce souvisí. Žáci vnímají své omezené možnosti řešit vztahové problémy a problémové chování spolužáků. V těchto procesech očekávají větší zapojení pedagogů (vytváření bezpečného prostředí nastavováním limitů, prací s třídními kolektivy, budováním klimatu třídy a školy a podobně).

Vybraná témata k řešení:

- Chceme zrušit zákaz používání mobilních telefonů
- Učitelé neučí respektu
- V odborné učebně jsou staré lavice – ne příliš příjemné prostředí pro žáky
- Malé porce a kvalita jídla ve školní jídelně
- Chceme více mimoškolních akcí

S těmito tématy jsme pracovali podrobně. Bohužel nebyl moc velký časový prostor pro opravdu podrobné zpracování. Ukázali jsme tedy jednu z efektivních technik s tím, že ji mohou žáci a koordinátoři využít k podrobnějšímu řešení nebo v jiných případech podle potřeby.

Zásadní otázkou, s níž jsme pracovali, bylo: Co můžeme udělat pro to, aby se problém mohl vyřešit? Tedy ne systémem – upozorníme na problém a někdo (učitelé, vedení školy, jídelna, starosta, ministerstvo...) ho za nás nebo pro nás vyřeší. Do řešení tedy vstupujeme proaktivně a hledáme možnost jak změnu uskutečnit, myslíme v příležitostech.

Např.:

- **Chceme zrušit zákaz používání mobilních telefonů**

- Návrhy žáků:
 - o Žáci se budou chystat včas na výuku
 - o Žáci se budou lépe učit – budou mít lepší výsledky
 - o Osvětu povedou členové ŽP mezi svými spolužáky – jde nám přece o společnou věc
- Úkol:
 - o ŽP vypracuje návrhy změny zákazu, aby byl výhodný pro žáky i pro učitele
- Shrnutí:
 - o Žáci uvedli, že důvodům, proč byl zákaz vydán, nerozumí
 - o Žáci uznali, že zákaz může být prospěšný
 - o Žáci hledali možnosti diskuse o zakazu s vedením školy
 - o Žáci chtěli do diskuse vstoupit proaktivně a nést část odpovědnosti za osvětu mezi spolužáky, aby byl zákaz upraven (zmírněn)

- **Učitelé neučí respektu**

- Při diskusi vyplynulo, že někteří žáci se nechovají s respektem ke druhým (učitelům a spolužákům), což se projevuje drzími poznámkami směrem k učitelům a ve vzájemném chování mezi žáky školy
- Závěr:
 - o Vzájemně se povedeme k respektu k druhým, potom můžeme očekávat respekt ze strany učitelů

- **V odborné učebně jsou staré lavice – ne příliš příjemné prostředí pro žáky**

- Lavice se žákům nelíbí nejen, protože jsou staré, ale také proto, že jsou poničené, počmárané a odrané samotnými žáky
- Shrnutí:
 - o Nebudeme poškozovat nábytek ve škole
 - o Budeme upozorňovat spolužáky, aby se k nábytku chovali slušně
 - o Jsme ochotni se podílet na obnově nábytku finančně z našeho kapesného
 - o Jsme ochotni se zapojit i při opravě nábytku nebo stěhování

- **Malé porce a kvalita jídla ve školní jídelně**

- Návrhy:
 - Žáci navrhnu jídelníček a zkonzultují ho s vedoucí stravování
 - Žáci navrhnou zavedení systému dvou jídel v jídelníčku na výběr
 - Žáci si ověří technické a ekonomické možnosti tohoto návrhu
 - Následně nám žáci zaslali svůj návrh jídelníčku na jeden týden

- **Chceme více mimoškolních akcí**

- Návrhy:
 - ŽP navrhne a zorganizuje nějakou akci pro školu
 - Pokud chceme, aby škola organizovala více akcí, měli bychom mít lepší prospěch
 - ŽP zorganizuje vzájemné doučování (určitý den v týdnu)

Koordinátoři ŽP dostali k dispozici zapsaná témata i návrhy k řešení na flipchartech. Další postup už je v kompetenci žáků – členů ŽP a koordinátorů. Rozhodně neplánujeme kontrolovat plnění úkolů. Pokud se některá aktivita podaří žáků dotáhnout do konce, může to být pro žáky dobrá zkušenost, pokud se to nepodaří nebo problém „vyšumí“, může to být také zkušenost. V tomto případě by ovšem mělo dojít k určité reflexi, které pravděpodobně nejsou žáci samostatně bez vedení koordinátora schopni.

Závěr:

Navštívené 4 ŽP ukázaly, že žáci mají dostatečné kompetence, zájem a potenciál k tomu aktivně spolupracovat s pedagogy a účastnit se ve školních procesech. Nechtějí být pouze konzumenty vzdělávání.

2. část - sběr odpovědí

Zajímaly nás názory žáků na význam školního vzdělávání v jejich životě a pro budoucnost. Vzhledem k nízké časové dotaci pro přímou práci s ŽP jsme požádali žáky, aby nám odpovědi na tyto otázky sepsali, případně i sesbírali od dalších spolužáků a zaslali el. poštou. Do uloženého termínu nepřišla odpověď žádná, těsně po termínu přišly odpovědi ze všech ŽP. Zde se v praxi ukázala důležitost termínování úkolů a jmenovité určení odpovědného řešitele.

Přehled odpovědí:

- **Co chceme, aby nám škola dala?**
 - Hlavně spoustu důležitých informací
 - Dobré základy na střední školu
 - Nějaké rady do života
 - Abychom v životě něco dokázali
 - Vyšší IQ
 - Možnost poznat nové věci, vědomosti
 - Poznávat nové věci i na exkurzích, výletech
 - Dobré vychování a slušné chování

- nová kamarádství
 - naučit se vzájemné toleranci mezi spolužáky
 - Dobrý základ pro budoucí život v rodině i v povolání
 - Sebevědomí
 - Poznávání nových lidí
 - Pozornost
 - Respekt a ohleduplnost
 - Radost
 - Dobro
 - Pomáhat ostatním a umět spolupracovat s druhými
 - Zjistit, jaká práce by mě bavila dělat v budoucnu
 - Mít se v životě dobře
 - Materiální věci (tablety, lepší jídlo, wifi po celé škole, bufet, sluchátka v učebně PC, hry do třídy – Lego, Aktivity, využívat Minecraft ve výuce, zvířata ve výuce)
- **V čem to pro můj život bude prospěšné?**
 - Budeme toho víc vědět a budeme mít lepší pocit, že to víme
 - Vzděláváme se, abychom měli lepší povolání, mohli cestovat
 - Abychom mohli předávat vědomosti svým dětem
 - Rozvíjet vyjadřovací schopnosti
 - Abychom byli v životě úspěšní a měli spokojený život
 - Abychom měli dobrý plat

Závěr:

Žáci vnímají školu nejen jako nutné zlo a povinnost, ale také jako příležitosti k dalšímu svému rozvoji. Jsou schopni nahlížet svůj současný život i z hlediska budoucnosti, své budoucí rodiny a budoucí profese.

Žáci také vnímají jako důležité mnohé hodnoty (respekt, ohleduplnost, schopnost spolupráce a podobně). Což znamená, že od školy neočekávají pouze naukovou složku, ale také složku výchovnou a osobnostně rozvíjející.

